

ANMELDELSER

I dette nummer er følgende anmeldt:

Ole Faaborg og Torben L. Kristensen

Gyldendals engelske sangbog II + CD

Lise Hedevang

Edited by Jørgen Sevaldsen

Let's Face The World (Systime)

Grammatikundervisning
- hvorfor og hvordan? (DPU 2003)

**Britain and Denmark – Political,
Economic and Cultural Relations in the
19th and 20th Centuries**
(Museum Tusulanum 2003)

Anmeldelser og omtaler i kommende numre:

Jorunn Berntzen m.fl.

Ebbe Klitgård

Michael Bech Henriksen

Flemming Olsen

Svartvik

Gads Engelsk kombiordbog

Helle Birk

Targets (Gyldendal)

British Narrative Prose 1700-1900
– **Ten Classics** (Roskilde University Press)

USA i det 20. århundrede (Gyldendal)

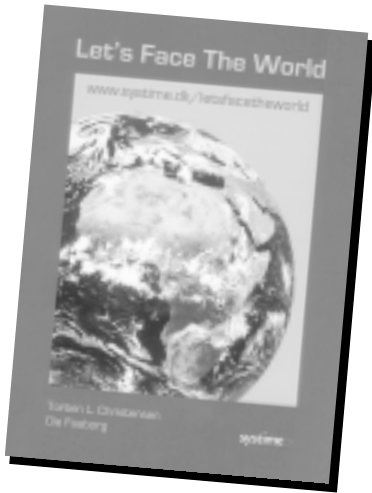
Kursus i engelsk grammatik (Gyldendal)

Gyldendals håndbog i engelsk

American Millennial Literature (Systime)

ANMELDELSER

Let's Face The World

Af Ole Faaborg og Torben Lindy Christensen

Medie: Bog, 156 s.
samt hjemmeside:
www.systeme.dk/letsfacetheworld
Udg.: 1. udgave, 2002
ISBN: 8761604011
Pris: 148,00 kr. (uden moms)
Forlag: Systeme

Let's Face The World præsenteres på Systimes hjemmeside således: ”...en antologi af lette tekster til 1. år på ungdomsuddannelserne og til kursusformål. »Let's Face The World« kommer rundt i den engelsksprogede verden med tekster, der appellerer til både unge og voksne. Hovedafsnittene dækker det engelske sprog, Storbritannien, USA og de øvrige engelsktalende lande. Bogen indeholder sagprosa og noveller samt en del virksomhedsbeskrivelser. ....”

Bogens indhold kan kort deles op i følgende områder: The Language, Britain Today, Colonies and Empire, The United States of America, The American Dream og The World of Business. The World of Business fokuserer på korte tekster om

Wrigleys og Tupperware, den udmærkede Cryonics tekst fra 1993, som stadig er særdeles relevant, og hvis problemstilling det er nemt selv at opsoge supplerende nyere materiale om på nettet. Endvidere er der et indlæg om den amerikanske hjælpeorganisation Farm Aid, hvis hjemmeside www.farmaid.org leverer introduktionsteksten p.142-43 (i øvrigt uden kildehenvisning), og endelig er der blevet plads til et morsomt uddrag fra Leo Rostens roman *The Return of Hyman Kaplan*. Teksterne er ok, men det virker lidt ambitiøst af forlaget at kalde dem virksomhedsbeskrivelser. Blandt de litterære tekster er der udmærkede, gamle kendinge som “The Sniper”, “Man from the South”, ovennævnte Mr Kaplan uddrag, og en William Saroyan tekst, men også en del gode nyere tekster af bla. Amy Tan, Jason Star, Anil Chandra og George Mikes. I flere af disse tekster fokuseres der på kulturmøder, og de virker umiddelbart ”teachable”.

Materialet, der henvises til på www.systeme.dk/letsfacetheworld, er skuffende. Nogle links virker brugbare, mens andre er meget specielle og må anses for alt for komplicerede for den elevgruppe, teksterne i bogen og de tilhørende arbejdsspørgsmål retter sig mod.

I min egen 1. g. sproglig prøvekørte vi afsnittet The Language, herunder History and Language, der har en meget kort oversigt over det engelske sprogs historie. Her fik man som lærer for en gangs skyld for brug for det, man i sin tid lærte om oldengelsk og sproghistorie, for afsnittet er for overfladisk til umiddelbart at kunne forstås af eleverne. De ville gerne løse quizen, men beklagede sig forståeligt nok over sværhedsgraden i hjemmesidens link <http://www.geocities.com/etymonline>. Det ufærdige quizsvar på side 20 i bogen er også

ANMELDELSER

utilfredsstillende, selv om det reddes nogenlunde hjem af en joke og et fuldstændigt svar på hjemmesiden, som læreren skal henviser til, da det ikke fremgår af bogen, at svaret kan findes der.

Hvad angår hjemmesidedelen, lever *Let's Face The World* efter min mening ikke op til Systimes normale standard, med interaktiv brug af mediet og ping pong mellem det trykte medie og den tilhørende hjemmeside, som det f.eks. er tilfældet i *57 Varieties* og i *The Big Pictures* CD-rom med supplerende nethenvisninger og retteark. Bogens forside skaber i den henseende forventninger, som hjemmesiden ikke kan leve op til.

Med det store arbejde der gøres på EMU (jvf. Indiensportalen og engelskfagets linksamling ved red. Lisa Mark), er man så godt hjulpet, hvad angår generelle afprøvede links, at linksreferencer bør fungere i direkte samspil med lærebogens opgaver. Dette er da også tilfældet med de rigtigt mange udmærkede annoterede links til *Let's Face The World*, som er angivet i **selve** bogen i forbindelse med enkeltteksterne, herunder de elevvenlige og informative links om britisk versus amerikansk engelsk på side 15 og 16 eller New York linksene p. 136.

En bedre hjælp til eleven end den nuværende hjemmeside havde været at lægge disse links på nettet i forbindelse med en indholdsfortegnelse, og at holde siden ajour med kommentarer og tilføjelser.

Forordets løfte om yderligere billedmateriale på Systimes hjemmeside indfries ikke, med mindre der henvises til billeder, som findes under de forskellige links, og ikke til flere billeder fra forfatterne, som har leveret de fleste af bogens fotos. Disse fotos tjener som illustration til teksterne og understreger bogens lette layout, der er overskueligt

og appetitligt med bokse med små introduktioner til den enkelte tekst.

Det er endvidere en rigtig fin hjælp til bogens brugere, at siderne har linjeangivelse og relevante glosser med den trykbærende stavelse angivet med fed skrift.

Til de fleste af teksterne er der Reading Comprehension Questions af Wh-typen, som kan være en god hjælp for især de svagere elever. Derudover har visse af teksterne Assignments. Nogle af disse er meget lette, *Prepare a Collage of Pictures from India ...* (-og skriv en ny billedtekst), andre mere krævende omkring informationsøgning på nettet som i f.eks. Canada- og New York afsnittet. Atter andre må være ret underholdende for eleverne. Den korte artikel om Wrigleys har denne Assignment: *Arrange a chewing gum tasting session in class: buy as many different brands as you can find, divide the chewing gum in groups, list the characteristics and discuss the outcome of the test. Draft a list of preferred chewing gums.* som garanteret vil vække stor begejstring hos dem, måske ikke helt så meget hos skolens pedel!!

Endvidere er der ved en del tekster udmærkede *Discussion* opgaver som lægger op til sammenligninger mellem forhold beskrevet i teksten og tilsvarende danske, eller som forlanger stillingtagen hos eleven.

Der er bestemt en del gode og, ikke mindst, underholdende tekster og mange udmærkede links at arbejde med i *Let's Face The World*, både på Hf-niveau og i Gymnasiet, men det er min opfattelse, at bogen i nogen grad sætter sig mellem to stole, fordi den vil appellere til elever på alle ungdomsuddannelser, - måske mest til de erhvervsrettede uddannelser, som jo også er den del af undervisningssektoren, de to forfattere kommer fra. Det bærer arbejdsspørgsmålene og

ANMELDELSER

tekstvalget præg af, og bogen får dermed noget kalejdoskopisk over sig. Selv om det er en del af bogens ide, at eleven selv skal arbejde videre med tekstmaterialet gennem informationsøgning på nettet, bliver hovedindtrykket, at bogen rummer lidt for lidt af alt for meget.

Wivian Borg

Gyldendals engelske sangbog II

Forlag: Gyldendal
Omfang: 40 sider
ISBN: 8702015951
Pris: 70 kr. ekskl. moms for bog alene
Pris: 350 kr. ekskl. moms for bog + 2 CD

Cd'erne til Gyldendals engelske sangbog II indeholder nye indspilninger af alle sangene i bogen. Sangene er indspillet af professionelle engelske musikere og findes i både en vokal og en instrumental version.

I disse for vort land så alvorlige tider med fokus på det faglige og på de danske elevers boglige svagheder sammenlignet med eleverne i andre lande er det helt forfriskende, at Gyldendal udgiver deres engelske sangbog nr. 2, som kan tjene til at variere undervisningen.

Der er ikke nogen tvivl om, at musik og sange i undervisningen er stimulerende og en god variation for eleverne, så det er en gave, hvis nogle af eleverne – eller læreren – kan tage et instrument frem til at akkompagnere en eller flere sange.

Hvis man gerne vil have hjælp udefra, kan man f.eks. købe en sangbog med tilhørende musik. Der har igennem årene været udgivet forskellige af den slags sangbøger, 'Ballads, Blues and Broadsides' + 7 spolebånd med 'rigtige' optagelser er den, jeg husker bedst og har brugt mest.

Problemet med originale optagelser kan være tonearten og den kunstneriske udførelse. Vores elever kan ikke altid følge de rigtige kunstnere i deres udfoldelser, når de selv skal synge i kor, så derfor har der været forskellige udgivelser, som har satset på at gøre sangene sangbare for alle ved at spille melodierne på en mere elevvenlig måde.

Gyldendal har nu udgivet en 'sangbar' sangbog med to tilhørende CD'er med 18 populære sange som f.eks. 'Always Look on the Bright Side of Life', 'We are the Champions', 'Imagine' og 'Can't Help Falling in Love'. Melodierne findes i to udgaver, én med sang og én instrumental på CD'en.

Udvalget af sange kan jo altid diskuteres; i denne sangbog er der skelet mere til det sangbare end til det indholdsmæssige, så man skal ikke regne med, at sangene kan bruges til pensumopgivelser i nogen stor

ANMELDELSER

udstrækning.

Noderne står tydeligt, og der er becifringer, som ikke er for svære. Antallet af opgavne gloser tyder også på, at denne udgivelse måske snarere er henvendt til et yngre publikum end gymnasieeleverne. Der er ikke andre pædagogiske hjælpemidler, opgaver el. lign. i bogen.

Selv om jeg er positivt indstillet over for inddragelsen af sange i engelskundervisningen, så er jeg dog nok lidt skeptisk med hensyn til den foreliggende udgivelses anvendelighed i gymnasiet, hvilket især skyldes CD'erne. Jeg kan ikke nogen steder i materialet se, hvem der synger og spiller, udover at det er 'professionelle engelske musikere', og det er måske meget godt, da jeg synes, musikken i det store og hele udføres ret kedeligt og ikke særligt inspirerende.

Da det kan være rart at have en bog på depotet i stedet for downloads fra Internettet, så køb bogen, hvis udvalget af sange er tilfredsstillende, men vær tilbageholdende med CD'erne, da jeg tror, eleverne vil blive skuffet over sangernes og musikkens kvalitet. Det blev jeg i hvert fald.

Bjarne Albrechtsen

Grammatikundervisning – hvorfor og hvordan?

Af Lise Hedevang

Forlag: Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag

Sidetæl: 83 sider

Pris: 205,- kr. incl. moms

ISBN: 87-7701-976-8

Formålet med denne lille bog er at sætte fokus på den evige problematik i sprogundervisningen: vægtning og præsentation af grammatikundervisningen. Som sådan er det håbet for forfatteren, at den vil tjene som inspiration, refleksion og diskussion. Et sådant formål er ganske glimrende og relevant i en tid, hvor det at kunne reflektere over sin egen undervisning sættes højt. Det sker jo i pædagogikumuddannelse, men her bør al overordnet tænkning imidlertid ikke stoppe, så en bog som Lise Hedevangs er en god anledning til fortsat at holde sig a jour på området.

Bogen har forskning som baggrund og har som udgangspunkt spørgsmålet: hvad siger forskningen om forholdet mellem gramma-

ANMELDELSER

tikundervisning og fremmedsprogstilegnelse? Som følge heraf præsenteres de seneste forskningsresultater om denne problemstilling i bogen, sammenfattet i et overskueligt appendiks. Konklusionen på gennemgangen af de forskellige undersøgelser, der ikke kun ser på tilegnelse af engelsk, er, at grammatikundervisning forstået som formfokuseret undervisning fremviser en større positiv indvirkning på sprogproduktionen end positivt input, hvorved forstås en slags naturmetode, hvor eleverne ikke præsenteres for formel grammatikundervisning. Det vil sige, at det faktisk nytter noget at undervise i grammatik!

Det anbefales, at grammatikundervisningen lægges kontekstuelt an, indgår i den øvrige sprogundervisning og anvendes i en kommunikativ situation. Der bør være progression og variation samt i et vist omfang anvendelse af et metasprog, som giver en større sprogbevidsthed bredt set. Arbejdet med det kontrastive element, som er det fremherskende element i den sproglige dimension af engelskundervisningen i Danmark, nævnes ikke eksplicit; men undersøgelser inden for fransk viser, at denne form for undervisning har en stor effekt. Samtidig fremhæves, hvorledes der ved undervisningen må tages højde for forskellig læringsstil og personlighed hos eleverne

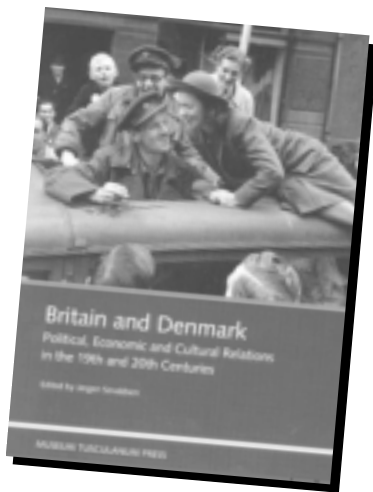
Overordnede begreber som kognition og læreprocesser samt didaktiske overvejelser om undervisningsprincipper og differentiering er ikke områder, der får meget plads i bogen, som er tænkt som en bog til sproglærere, og som derfor ikke som sit primære mål har at diskutere læreprocesser generelt. Her må der henvises til mere fyldige afhandlinger, såsom Ellis' *Second Language Acquisition and Language Pedagogy*. Lise Hedevangs bog berører dog kort

sprogbevidsthed, som vil spille en stor rolle efter 2005, hvor engelsk vil være en af de bærende piller i *almen sprogforståelse*, som jo skal indgå i første semester i 1. g. I den sammenhæng er en udgivelse som *Grammatikundervisning – hvorfor og hvordan?* god, men ikke tilstrækkelig i forbindelse med overvejelser om det humanistiske og almindendannende aspekt, som vil have stor vægt i den kommende gymnasiereform, specielt i samarbejdet mellem de tilbageværende sprogfag.

Ole Juul Lund ◆

ANMELDELSER

Britain and Denmark – Political, Economic and Cultural Relations in the 19th and 20th Centuries

Edited by Jørgen Sevaldsen

Forlag: Museum Tusulanum 2003

Sidetæl: 658

Pris: 475 kr

ISBN: 87-7289-750-3

I bogens pressemeddelelse hed det: ”Storbritannien har i århundreder været en af Danmarks vigtigste samhandelspartnere og siden Anden Verdenskrig en vigtig allieret. Bogens 26 artikler, der alle er skrevet på engelsk af en række udvalgte danske og britiske fagfolk, kommer vidt omkring, og udgør tilsammen den første samlede præsentation af dansk-engelske forbindelser inden for handel, industri, økonomi, militær, sprog og kultur.” Og det er så sandt, som det er sagt, og jeg vil godt tilføje at bogen er en gave af viden for enhver engelsklærer.

For eksempel giver Jørgen Sevaldsen et grundigt og kyndigt overblik i indledningskapitlet, som sammenfatter konklusioner i de øvrige artikler, begyndende med Køben-

havns bombardement i 1801 og sluttende med udgangen af det 20. århundrede.

Så følger et afsnit kaldet ”General Images and Contrasts”, hvor første artikel skildrer den påvirkning billedet af Storbritannien havde på grundlovsdebatten i 1848-1870, hvor de meget positive holdninger kommer tydeligt frem – Slaget på Reden er ved at være glemt. Temaet venne/fjendebillede fortsætter, nu med op og nedture, i næste artikel om udviklingen i forholdet fra 1870 til 1940, hvor det faktisk først er i 1930erne, at billedet af Storbritannien for alvor vendes i Danmark. Jørgen Sevaldsen følger derefter et kapitel til, om de store udstillinger, både i England og i Danmark, fra 1930 til 1970, hvor landenes smag for hinandens ”smag” indenfor kunsthåndværk og andre produkter udvikler sig, for eksempel under Steen Eiler Rasmussens medvirken. Forfriskende og velskrevet er også artiklen som sammenfatter danske studerendes indtryk af England efter studieophold der i nyeste tid.

Derefter en afdeling med artikler om ”Denmark and Britain in the International Economy and in Great Power Politics c. 1864-1945.” Her er først Danmarks beliggenhed som ”proppen i Østersøen” og Storbritanniens handelsinteresser temaer, og så en fascinerende artikel om Store Nordiske Telegraf-selskabs internationale historie, specielt den engelske ”forbindelse.” Men de artikler der huskes bedst, er dog de tre, som har med Besættelsestiden at gøre. Således artiklen om den hemmelige britiske sabotage-organisation (SOE) og den rolle, som organisationen spillede for den danske modstandsbevægelse, og ikke mindst hvorledes den danske modstandsbevægelse tog sig ud i britiske øjne. De to andre artikler omhandler henholdsvis den danske handelsflåde under Anden Verdenskrig, og de

ANMELDELSER

engelske luftangreb, hvor mangel på strategi og præcision er påfaldende stor. Artiklen omhandler ikke våbenedkastningerne, som ville have været et indlysende supplement.

”Cultural Relations” følger derpå, og specielt for engelsklærere er Knud Sørensens artikel om engelske låneord glimrende. Jørgen E. Nielsen og Viggo Hjørnager Pedersens artikler, om henholdsvis engelsk litteratur i Danmark 1800-1850 og H.C. Andersen i England, er nok mindre direkte anvendelige, men solide og informationsmættede. Niels Bugge Hansen bidrager med Georg Brandes og hans Shakespeare-bog, og fordi ikke alle ”cultural relations” er litteratur følger en artikel om design, om påvirkningen op til Anden Verdenskrig fra Storbritannien til Danmark, og påvirkningen den anden vej i 1950erne og 60erne.

Men den store artikel i denne del af bogen, som i sig selv er hele bogen værd, står Hans Hertel for, om ”Armstrong, Bogart, Churchill ... Penguin: the Danish turn to Anglo-American Cultural Values from the 1920s to the 1950s.” Den er en tour de force i viden og overblik, i stort og småt, med konklusioner der nuancerer, ikke blot indenfor kultur, men også politiske holdninger, på overbevisende måde – og så i et gnistrende sprog. Derpå tilføjer Hanne Lauridsen og Inge Kabell en lille vignette i form af en artikel med C.A. Bodelsen i centrum om forholdene i engelskstudiet under Anden Verdenskrig på Københavns Universitet. Ikke at man trænger længere ind i personen, professor Bodelsen, som forbliver det gådefulde menneske med dobbeltliv som lærd professor med sine studerende og samtidig medlem af frihedskampens vigtige organ, Frihedsrådet. – Afsnittet fuldføres med to artikler om musikken i dels Tommy Steeles, dels David Bowies tegn – også vigtige kulturelle importører.

Endelig afsnittet ”Cold War and Common Market 1945-1972”, om Danmarks rolle mellem Sovjet og USA, med en ”special connection” til Storbritannien, en forbindelse som briter undertiden har haft vanskeligere ved at få øje på end danskere. Om sikkerhedspolitik og udenrigspolitik i 1950erne, efterfulgt af artikler om EFTA og EEC med særlig vægt på forskelle og ligheder i Danmarks og Storbritanniens situation.

Måske kan man tillade sig at ane en lille pointe i bogens sidste artikel: ”How Denmark Made Britain Pay the Bills” om forhandlingerne om optagelse i EEC i 1972. Så mange gange undervejs i bogen har ”lille Danmark” kigget op til Storbritannien - ja H.N. Andersen ønskede endog i 1920erne, at Danmark skulle opgive sin suverænitet og søge optagelse som British Dominion – og ikke altid har vi fået storebrors bevågenhed, men så kan vi måske i vores små kræmmer-sjæle glæde os over, at vi har betalt langt mindre til EEC (EU) end briterne har gjort. Hele udgivelsen og de mange lærere på især Københavns Universitet, der har bidraget, fortjener stor ros. Der er stof til mange timers læsning, og inspiration i massevis.

Esben Andreasen